Tento dokument slúži čisto na potrebu dokumentácie a inštitúcie nenesú nijakú zodpovednosť za jeho obsah

►**B**

SMERNICA RADY 2001/112/ES

z 20. decembra 2001,

ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty určené na ľudskú spotrebu

(Ú. v. ES L 10, 12.1.2002, s. 58)

Zmenené a doplnené:

		Úradný vestník		
		Č.	Strana	Dátum
►**M1**	Nariadenie Rady (ES) č. 1182/2007 z 26. septembra 2007	L 273	1	17.10.2007

▼B

SMERNICA RADY 2001/112/ES

z 20. decembra 2001,

ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty určené na ľudskú spotrebu

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 37,

so zreteľom na návrh Komisie ([1]),

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ([2]),

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ([3]),

keďže:

(1) Je potrebné zjednodušiť niektoré odvetvové smernice vzťahujúce sa na potraviny, aby zohľadňovali iba základné požiadavky, ktoré majú spĺňať produkty, na ktoré sa vzťahujú, aby sa tieto produkty mohli voľne pohybovať na vnútornom trhu v súlade so závermi Európskej rady, ktorá sa konala v Edinburgu 11. a 12. decembra 1992, ktoré boli potvrdené závermi Európskej rady v Bruseli 10. a 11. decembra 1993.

(2) Smernicou Rady 93/77/EHS z 21. septembra 1993, ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty ([4]), sa kodifikovala smernica 75/726/EHS ([5]) s rovnakým predmetom.

(3) Smernice 75/726/EHS a 93/77/EHS boli prehodnotené skutočnosťou, že rozdiely medzi zákonmi členských štátov, ktoré sa týkajú ovocných štiav a nektárov určených na ľudskú spotrebu, by mohli viesť k podmienkam nespravodlivej hospodárskej súťaže pravdepodobne zavádzajúcej spotrebiteľov, a teda majú priamy účinok na vytváranie a fungovanie spoločného trhu.

(4) Uvedené smernice dôsledne stanovili spoločné pravidlá upravujúce zloženie, používanie vyhradených označení, výrobné špecifikácie a označovanie príslušných produktov, aby zabezpečovali ich voľný pohyb v rámci spoločenstva.

(5) Z dôvodu jasnosti by smernica 93/77/EHS mala byť prepracovaná, aby stanovila prístupnejšie pravidlá pre výrobné a predajné podmienky pre ovocné šťavy a niektoré podobné produkty.

(6) Smernica 93/77/EHS by sa tiež mala zosúladiť so všeobecnou legislatívou spoločenstva o potravinách, predovšetkým s legislatívou o označovaní, farbivách, sladidlách a iných dovolených aditívach.

(7) Smernica 2000/13/ES Európskeho parlamentu a Rady z 20. marca 2000 o aproximácii práva členských štátov vzťahujúceho sa na označovanie, prezentáciu a propagáciu potravín ([6]), najmä jej články 7(2) a (5), by mali platiť za určitých podmienok. Malo by byť jasne označené, ak je produkt zmesou ovocnej šťavy a ovocnou šťavou z koncentrátu a u ovocných nektárov, ak je získaný úplne alebo čiastočne z koncentrovaného produktu. Zoznam zložiek v označení uvádza tak názvy použitých ovocných štiav, ako aj ovocných štiav z koncentrátu.

([1]) Ú. v. ES. C 231, 9.8.1996, s. 14.
([2]) Ú. v. ES. C 279, 1.10.1999, s. 92.
([3]) Ú. v. ES. C 56, 24.2.1997, s. 20.
([4]) Ú. v. ES. L 244, 30.9.1993, s. 23. Smernica naposledy zmenená a doplnená Aktom o pristúpení z roku 1994.
([5]) Ú. v. ES. L 311, 1.12.1975, s. 40.
([6]) Ú. v. ES. L 109, 6.5.2000, s. 29.

▼B

(8) Podľa smernice Rady 90/496/EHS z 24. septembra 1990 o označovaní výživovej hodnoty potravín ([1]) je v niektorých členských štátoch dovolené pridávať vitamíny do produktov definovaných touto smernicou. Rozšírenie tejto možnosti na celé spoločenstvo sa však nepredpokladá. Preto môžu členské štáty dovoliť alebo zakázať pridávanie vitamínov a tiež minerálov ako súčasť výrobného procesu. Za každých okolností by však mala byť v celom spoločenstve dodržiavaná zásada voľného pohybu produktov v súlade s pravidlami a zásadami stanovenými v zmluve.

(9) V súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality ustanovenými článkom 5 Zmluvy nemôžu členské štáty dostatočne dosiahnuť cieľ stanoviť spoločné definície a pravidlá pre príslušné produkty a zosúladiť ustanovenia so všeobecnou legislatívou spoločenstva o potravinách, a preto ho z dôvodu povahy tejto smernice môže lepšie dosiahnuť spoločenstvo. Na dosiahnutie uvedeného cieľa nejde táto smernica nad rámec potrebného.

(10) V súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999 by mali byť prijaté opatrenia nevyhnutné na vykonávanie tejto smernice, ustanovujúce postup na výkon realizačných právomocí delegovaných na Komisiu ([2]).

(11) Aby sa predišlo vytváraniu nových bariér voľného pohybu, mali by sa členské štáty zdržať prijímania ustanovení pre príslušné produkty neuvedených v tejto smernici,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Táto smernica sa vzťahuje na produkty definované v prílohe I.

Článok 2

Podľa smernice 90/496/EHS môžu členské štáty dovoliť pridávanie vitamínov a minerálov do produktov definovaných v časti I prílohy I k tejto smernici.

Článok 3

Smernica 2000/13/ES sa vzťahuje na produkty definované v prílohe I za týchto podmienok:

1. a) Názvy produktov vymenované v prílohe I sa vzťahujú iba na produkty v nej uvedené a bez ohľadu na pododsek b) sa používajú pri obchodovaní na ich označenie.

   b) Ako alternatívu k názvom produktov uvedených v pododseku a) stanovuje príloha III zoznam konkrétnych označení. Tieto označenia sa môžu používať v jazyku a za podmienok, ktoré sú stanovené v prílohe III.

2. Ak produkt pochádza z jediného druhu ovocia, názov tohto druhu ovocia nahrádza slovo „ovocie“.

3. Pre produkty vyrobené z dvoch alebo viacerých druhov ovocia, okrem tých, kde sa citrónová šťava používa za podmienok stanovených v časti II.1 prílohy 1, sa názvy produktov dopĺňajú zoznamom použitých druhov ovocia v zostupnom poradí podľa objemu ovocných štiav alebo pretlakov, ktoré obsahujú. V prípade produktov

([1]) Ú. v. ES. L 276, 6.10.1990, p. 40.
([2]) Ú. v. ES. L 184, 7.7.1999, s. 23.

▼B

vyrobených z troch a viacerých druhov ovocia sa však označenie druhov ovocia môže nahradiť slovami „z viacerých druhov ovocia“ alebo podobnou formuláciou alebo počtom druhov použitého ovocia.

4. Pre ovocné šťavy osladené pridaním cukru obsahujú obchodné názvy slovo „sladený“ alebo výraz „s pridaním cukru“, za ktorým nasleduje označenie maximálneho množstva pridaného cukru, vypočítaného ako sušina a vyjadreného v gramoch na liter.

5. Navrátenie produktov definovaných v časti I prílohy I do ich pôvodného stavu prostredníctvom látok vyložene potrebných na túto operáciu neukladá povinnosť uvádzať na označení zoznam prísad použitých na tento účel.

   Pridanie ďalšej dužiny alebo buniek do ovocnej šťavy ako definuje príloha II sa uvedie na označení.

6. Bez ohľadu na články 7 (2) a (5) smernice 2000/13/ES sa pre zmesi ovocnej šťavy a ovocnej šťavy z koncentrátu a pre ovocné nektáre získané úplne alebo čiastočne z jedného alebo viacerých koncentrovaných produktov v označení uvedie príslušné slovné spojenie „vyrobené z koncentrátu (koncentrátov)“ alebo „čiastočne vyrobené z koncentrátu (koncentrátov)“. Táto informácia je zaznamenaná pri názve produktu, dobre rozlíšiteľná na akomkoľvek pozadí zreteľne viditeľnými znakmi.

7. V označení ovocných nektárov sa uvádza minimálny obsah ovocnej šťavy, ovocného pretlaku alebo ľubovoľnej zmesi týchto prísad vyhlásením „obsah ovocia:… minimálne … %“. Táto informácia je umiestnená v tom istom zornom poli ako názov produktu.

Článok 4

V označovaní koncentrovanej ovocnej šťavy uvedenej v časti I bod 2 prílohy I, ktorá nie je určená na dodávku konečnému spotrebiteľovi, sa uvádza prítomnosť a množstvo pridaných cukrov, pridanej citrónovej šťavy alebo okysľovacích činidiel povolených smernicou 95/2/ES Európskeho parlamentu a Rady z 20. februára 1995 o potravinových prísadách, ktoré nie sú farbivá a sladidlá ([1]). Tento údaj sa uvedie na balení, na označení pripevnenom k baleniu alebo na sprievodnom dokumente.

Článok 5

Členské štáty neprijmú vnútroštátne stanovenia, ktoré táto smernica nestanovuje, pre produkty definované v prílohe I.

Článok 6

Bez ohľadu na smernicu Rady 89/107/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii práva členských štátov týkajúceho sa prídavných látok do potravín povolených na použitie v potravinách určených na ľudskú spotrebu ([2]), na výrobu produktov definovaných v časti I prílohy I sa smú používať iba spôsoby spracovania a látky uvedené v časti II prílohy I a suroviny v súlade s prílohou II.

([1]) Ú. v. ES. L 61, 18.3.1995, s. 1. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 98/72/ES (Ú. v. ES. L 295, 4.11.1998, s. 18).

([2]) Ú. v. ES. L 40, 11.2.1989, s. 27. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 94/34/ES (Ú. v. ES. L 237, 10.9.1994, s. 1).

▼B

Článok 7

Následné opatrenia potrebné na uplatňovanie tejto smernice sa prijmú v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 8 (2):

— zosúladenie tejto smernice so všeobecnou legislatívou spoločenstva o potravinách,

— prispôsobenie sa technickému pokroku,

▼M1

— zosúladenie tejto smernice s vývojom príslušných medzinárodných noriem podľa potreby.

▼B

Článok 8

1. Komisii poskytuje pomoc Stály výbor pre potraviny (ďalej len „výbor“) zriadený článkom 1 rozhodnutia 69/414/EHS ([1]).

2. Tam, kde sa uvádza odkaz na tento odsek, platia články 5 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.

Obdobie ustanovené v článku 5 (6) rozhodnutia 1999/468/ES sa určuje na tri mesiace.

3. Výbor prijme svoj procesný poriadok.

Článok 9

Týmto sa ruší smernica 93/77/EHS s účinnosťou od 12. júla 2003.

Odkazy na zrušenú smernicu sa vykladajú ako odkazy na túto smernicu.

Článok 10

Členské štáty prijmú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na súlad s touto smernicou pred 12. júlom 2003. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Uplatnia sa opatrenia na:

— povolenie predaja produktov definovaných v prílohe I, ak sú v súlade s definíciami a pravidlami stanovenými v tejto smernici, s účinkom od 12. júla 2003,

— zákaz predaja produktov, ktoré nie sú v súlade s touto smernicou, s účinkom od 12. júla 2004.

Predaj produktov, ktoré nie sú v súlade s touto smernicou, ale boli označené pred 12. júlom 2004 v súlade so smernicou 93/77/EHS, však môže pokračovať až do vypredania zásob.

Keď členské štáty prijmú tieto opatrenia, budú obsahovať odkaz na túto smernicu alebo budú v čase svojho úradného uverejnenia opatrené takýmto odkazom. Metodiku týchto odkazov ustanovia členské štáty.

Článok 11

Táto smernica nadobúda účinnosť dňom svojho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*.

([1]) Ú. v. ES. L 291, 19.11.1969, s. 9.

▼B

Článok 12

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

▼B

PRÍLOHA I

NÁZVY PRODUKTOV, DEFINÍCIE PRODUKTOV A CHARAKTERISTIKY

I. DEFINÍCIE

1. a) **Ovocná šťava**

Fermentovateľný, avšak nefermentovaný produkt získaný z ovocia, ktoré je zdravé a zrelé, čerstvé alebo konzervované chladom, jedného alebo viacerých druhov spolu zmiešaných, s charakteristickou farbou a chuťou typickou pre šťavu z ovocia, z ktorého sa získala. Arómu, dreň a bunky zo šťavy oddelené počas spracovania možno vrátiť do tej istej šťavy.

V prípade citrusového ovocia musí ovocná šťava pochádzať z vnútornej vrstvy oplodia. Limetová šťava však môže byť získaná z celého ovocia vhodným výrobným postupom, ktorým sa pomer zložiek vonkajšej časti plodu zredukuje na minimum.

b) **Ovocná šťava z koncentrátu**

Produkt získaný z koncentrovanej ovocnej šťavy nahradením vody extrahovanej z tejto šťavy počas koncentrácie, vrátením aróm a prípadne drene a buniek odstránených zo šťavy, ale zachytených počas procesu výroby príslušnej ovocnej šťavy alebo z ovocnej šťavy rovnakého druhu. Pridaná voda musí mať príslušné charakteristiky, predovšetkým z hľadiska chemického, mikrobiologického a organoleptického tak, aby boli zaručené základné vlastnosti šťavy.

Takto získaný produkt musí mať organoleptické a analytické charakteristiky prinajmenšom ekvivalentné charakteristikám priemerného typu šťavy získanej z ovocia toho istého druhu v zmysle a).

2. **Koncentrovaná ovocná šťava**

Produkt získaný z jedného alebo viacerých druhov ovocnej šťavy fyzickým odstránením špecifického podielu obsahu vody. Ak je produkt určený na priamu spotrebu, odstráni sa najmenej 50 %.

3. **Dehydrovaná/prášková ovocná šťava**

Produkt získaný z jedného alebo viacerých druhov ovocnej šťavy fyzikálnym odstránením prakticky celého obsahu vody.

4. **Ovocný nektár**

a) Fermentovateľný, avšak nefermentovaný produkt získaný pridaním vody, cukru a (alebo) medu do produktov definovaných v bodoch 1, 2 a 3, do ovocného pretlaku alebo do zmesi týchto produktov; tento produkt navyše spĺňa požiadavky prílohy IV.

Povolený je prídavok cukrov a (alebo) medu až do 20 % celkovej hmotnosti hotového produktu.

Ak sa ovocné nektáre vyrábajú bez pridania cukru alebo s nízkou energetickou hodnotou, cukry môžu byť úplne alebo čiastočne nahradené sladidlami v súlade so smernicou 94/35/ES Európskeho parlament a Rady z 30. júna 1994 o sladidlách na použitie v potravinách ([1]).

b) Ako výnimka z a) sa môže na výrobu nektárov bez pridania cukru, medu a (alebo) sladidiel použiť ovocie uvedené v častiach II a III prílohy IV a marhule, osobitne alebo zmiešané dokopy.

II. DOVOLENÉ PRÍSADY, METÓDY SPRACOVANIA A LÁTKY

1. **Dovolené prísady**

— Podľa článku 2 môže byť pridávanie vitamínov a minerálov dovolené v prípade produktov definovaných v časti I na základe smernice 90/496/EHS.

— Aróma, dreň a bunky vrátené do ovocnej šťavy definovanej v časti I. 1 a) boli určite oddelené od tejto šťavy počas spracovania, zatiaľ čo

([1]) Ú. v. ES. L 237, 10.9.1994, s. 3. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 96/83/ES (Ú. v. ES. L 48, 19.2.1997, s. 16).

▼B

aróma, dreň a bunky vrátené do ovocnej šťavy definovanej v časti I. 1 b) môžu byť tiež z ovocnej šťavy rovnakého druhu.

Soli kyselín vínnych sa môžu vrátiť iba do hroznovej šťavy.

— Pre produkty definované v časti I.1, 2 a 3, iné ako hrušková alebo hroznová šťava, je pridávanie cukrov dovolené:

  — na úpravu kyslej chute nesmie množstvo pridaných cukrov vyjadrené ako sušina prekročiť 15 g na liter šťavy,

  — na účely sladenia nesmie množstvo pridaných cukrov vyjadrené ako sušina prekročiť 150 g na liter šťavy

  za predpokladu, že celkové množstvo pridaného cukru tak na reguláciu kyslej chute, ako aj na účely sladenia nesmie prekročiť 150 g na liter.

— Na reguláciu kyslej chute je pre produkty definované v časti I. 1, 2, 3 a 4 dovolené pridávať citrónovú šťavu a (alebo) koncentrovanú citrónovú šťavu až do 3 g na liter šťavy, vyjadrenú ako bezvodá kyselina citrónová.

— Oxid uhličitý je ako prísada povolený.

Pridávanie cukrov aj koncentrovanej alebo nekoncentrovanej citrónovej šťavy alebo okysľujúcich činidiel povolené smernicou 95/2/ES do šťavy rovnakého ovocia je zakázané.

2. **Povolené spôsoby spracovania a látky**

— Procesy mechanickej extrakcie

— Obvyklé fyzikálne procesy vrátane priamej extrakcie vody (difúzia) z jedlej časti ovocia iného ako hrozno na výrobu koncentrovaných ovocných štiav za predpokladu, že takto získané koncentrované ovocné šťavy sú v súlade s časťou I.1. Používanie niektorých procesov a spôsobov spracovania môže byť obmedzené alebo zakázané v súlade s postupom stanoveným v článku 8 (2).

— Pre hroznovú šťavu, ak bolo použité sírenie plodov oxidom siričitým, je dovolené odsírenie fyzikálnymi prostriedkami za predpokladu, že celkové množstvo SO_2 prítomného v konečnom produkte neprekročí 10 mg/l.

— Pektolytické enzýmy

— Proteolytické enzýmy

— Amylolytické enzýmy

— Jedlá želatína

— Taníny

— Bentonit

— Silikónový aerogél

— Drevné uhlie

— Chemicky inertné filtračné prísady a zrážacie činidlá (napríklad perlit, plavená kremelina, celulóza, nerozpustný polyamid, polyvinylpolypyrolidon, polystyrén), ktoré sú v súlade so smernicami spoločenstva o materiáloch a predmetoch určených pre styk s potravinami.

— Chemicky inertné adsorpčné prísady, ktoré sú v súlade so smernicami o materiáloch a predmetoch určených pre styk s potravinami a ktoré sa používajú na zníženie obsahu limónov a naringínov v citrusovej šťave bez významného vplyvu na obsah limónových glukozidov, kyseliny, cukrov (vrátane oligosacharidov) alebo minerálov.

▼B

PRÍLOHA II

DEFINÍCIE SUROVÍN

Na účely tejto smernice platia tieto definície:

1. Ovocie

   Všetky druhy ovocia. Na účely tejto smernice sa rajčiaky nepovažujú za ovocie.

2. Ovocný pretlak

   Fermentovateľný, avšak nefermentovaný produkt získaný prepasírovaním jedlej časti celého alebo olúpaného ovocia bez odstránenia šťavy.

3. Koncentrovaný ovocný pretlak

   Produkt získaný z ovocného pretlaku fyzikálnym odstránením špecifickej časti jeho obsahu vody.

4. Cukry

   Na výrobu:

   a) ovocných nektárov:

      — cukry podľa definície smernice rady 2001/111/ES z 20. decembra 2001 vzťahujúcej sa na niektoré cukry určené na ľudskú spotrebu ([1]),

      — fruktózový sirup,

      — ovocné cukry;

   b) ovocnej šťavy z koncentrátu:

      — cukry podľa definície smernice 2001/111/ES,

      — fruktózový sirup

   c) ovocných štiav: cukry vymenované v b) s obsahom vody do 2 %.

5. Med:

   Produkt definovaný smernicou Rady 2001/110/ES z 20. decembra 2001 vzťahujúcou sa na med ([2]).

6. Dreň alebo bunky

   Produkt získaný z jedlej časti ovocia rovnakého druhu bez odstránenia šťavy. Pre citrusové ovocie sú dreňou alebo bunkami ešte aj vačky so šťavou z vnútornej vrstvy oplodia.

([1]) Ú. v. ES. L 10, 12.1.2002, s. 53.
([2]) Ú. v. ES. L 10, 12.1.2002, s. 47.

▼B

PRÍLOHA III

INDIVIDUÁLNE OZNAČENIA PRE NIEKTORÉ PRODUKTY UVEDENÉ V PRÍLOHE I

a) „vruchtendrank“ pre ovocné nektáre;

b) „Süßmost“

Označenie „Süßmost“ sa môže používať iba v spojení s názvami produktov „Fruchtsaft“ alebo „Fruchtnektar“:

— pre ovocný nektár získaný výlučne z ovocných štiav, koncentrovaných ovocných štiav alebo zmesí týchto produktov s nepríjemnoou chuťou v prirodzenom stave v dôsledku vysokej prirodzenej kyslosti,

— pre ovocné šťavy získané z hrušiek, s pridaním jabĺk tam, kde je to vhodné, ale bez pridania cukru;

c) „succo e polpa“ alebo „sumo e polpa“ pre ovocné nektáre získané výlučne z ovocného pretlaku a (alebo) koncentrovaného ovocného pretlaku;

d) „æblemost“ pre jablkovú šťavu bez pridania cukru;

e) — „sur… saft“ spolu s názvom (v dánskom jazyku) použitého ovocia pre šťavy bez pridania cukru získané z čiernych ríbezlí, čerešní, červených ríbezlí, bielych ríbezlí, malín, jahôd alebo čiernej bazy,

— „sød… saft“ or „sødet… saft“ spolu s názvom (v dánskom jazyku) použitého ovocia pre šťavy získané z tohto ovocia s pridaním nie viac ako 200 g cukru na liter;

f) „äpplemust“ pre jablkovú šťavu bez pridania cukru

g) „mosto“ ako synonymum pre hroznovú šťavu.

▼B

PRÍLOHA IV

ZVLÁŠTNE USTANOVENIA VZŤAHUJÚCE SA NA OVOCNÉ NEKTÁRE

Ovocné nektáre z	Minimálny obsah šťavy a (alebo) pretlaku (v objemových % z finálneho produktu)
I. **Druhov ovocia s kyslou šťavou nepríjemnej chuti v prirodzenom stave**	
Mučenka (pasiflora)	25
Solanum quitoense (Narančila)	25
Čierne ríbezle	25
Biele ríbezle	25
Červené ríbezle	25
Egreše	30
Rakytník	25
Trnky	30
Slivky	30
Slivka guľatoplodá	30
Jarabiny	30
Šípky	40
Višne	35
Ostatné čerešne	40
Borievky	40
Čierna baza	50
Maliny	40
Marhule	40
Jahody	40
Moruše/Ostružiny	40
Čučoriedky	30
Dule	50
Citróny a limetky	25
Ostatné druhy ovocia patriace do tejto kategórie	25
II. **Málo kyslého, dužinatého alebo vysoko aromatického ovocia so šťavou nepríjemnej chuti v prirodzenom stave**	
Mango	25
Banány	25
Guáva	25
Papája	25
Liči	25
Azeroly (neapolské mišpule)	25

▼B

Ovocné nektáre z	Minimálny obsah šťavy a (alebo) pretlaku (v objemových % z finálneho produktu)
Sappadill (soursop)	25
Západoindické jablko	25
Sugar apples	25
Granátové jablko	25
Plody kešu	25
Španielske slivky	25
Umbu	25
Ostatné druhy ovocia patriace do tejto kategórie	25
III. **Ovocia so šťavou príjemnej chuti v prirodzenom stave**	
Jablká	50
Hrušky	50
Broskyne	50
Citrusové plody okrem citrónov a limetiek	50
Ananás	50
Ostatné druhy ovocia patriace do tejto kategórie	50